

ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ

Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного

**Удосконалення освітньо-виховного процесу
в закладі вищої освіти**

збірник науково-методичних праць

**Запоріжжя
2023**

УДК 821.161.2.09 (062.552)

У45

Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: збірник науково-методичних праць / Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного. Запоріжжя : ТДАТУ, 2023. Вип. 26. 332 с.

Рекомендовано до друку вченою радою

*Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного
протокол №11 від 30.05.2023 р.*

Редакційна колегія:

Кюрчев С.В., д.т.н., професор, ректор ТДАТУ (головний редактор); Ломейко О.П., к.т.н., доцент, перший проректор (заступник головного редактора); Шарова Т.М., д.філол.н., професор, начальник ННЦ; Панченко А.І., д.т.н., професор, проректор з наукової роботи; Галько С.В., к.т.н., доцент, в.о. декана факультету енергетики та комп'ютерних технологій, Колокольчикова І.В., д.е.н., професор, в.о. декана факультету економіки та бізнесу; Іванова І.Є., к.с.-г.н., доцент, декан факультету агротехнологій та екології; Кувачов В.П., д.т.н., професор, в.о. декана механіко-технологічного факультету; Шокарев О.М., в.о. керівника ННІ ЗУП, кандидат технічних наук, доцент; Землянська А.В., к.філол.н., доцент кафедри суспільно-гуманітарних наук.

У збірнику подано матеріали науково-методичної конференції ТДАТУ «Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти» (29 травня 2023 р., м. Запоріжжя).

Публікації присвячені питанням розвитку вищої освіти в умовах дистанційного навчання, використання інноваційних технологій в освітньому процесі, впровадження результатів наукових досліджень з пріоритетних напрямів у фахову підготовку здобувачів освіти технічних спеціальностей, провідним тенденціям суспільно-гуманітарної освіти.

Збірник буде корисним науково-педагогічним працівникам, учителям-практикам, аспірантам та здобувачам вищої освіти.

Статті опубліковано мовою оригіналу

Адреса редакції: 72312, ТДАТУ, пр-т Соборний, 226,

м. Запоріжжя, Запорізька обл.

e-mail: nnc@tsatu.edu.ua

Навчально-науковий центр університету

© Автори публікацій, 2023

© Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, 2023

ЗМІСТ

Антонова Г.В. <i>Дистанційне навчання: можливості та реальний досвід</i>	7
Болтянський Б.В., Болтянська Л.О. <i>Особливості використання ІТ-технологій в умовах дистанційного навчання</i>	13
Верхоланцева В.О., Паляничка Н.О., Фучаджи Н.О., Червоткіна О.О. <i>Міжнародна діяльність ТДАТУ в умовах воєнного стану</i>	21
Вершков О.О., Антонова Г.В. <i>Психологічна модель, що оперує формальними позначеннями емоційних станів</i>	26
Вершков О.О., Мацулевич О.Є., Тетервак І.Р. <i>Програмна реалізація процесу моделювання функціональних поверхонь двигунів внутрішнього згоряння при виконанні лабораторних робіт з дисципліни «Інформаційні технології у виробництві»</i>	31
Гулевський В.Б., Постол Ю.О., Ковальов О.О. <i>Використання інформаційних технологій як ефективного засобу вивчення дисципліни «Основи проектування систем електрифікації»</i>	37
Дашивець Г.І., В'юнник О.В. <i>Застосування сітьового моделювання виробничих процесів в інженерних дисциплінах</i>	47
Дереза О.О., Дереза С.В. <i>Особливості підготовки фахівців технічних спеціальностей</i>	56
Єременко Л.В., Ісакова О.І., Шлеїна Л.І., Зімонова О.В. <i>Аналіз підходів до розуміння конфліктності як якості особистості в соціальній психології</i> ...	63
Журавель Д.П., Бондар А.М. <i>Інноваційні технології профорієнтаційної роботи для здобувачів освіти технічних спеціальностей</i>	74
Землянський А.М., Землянська А.В. <i>Значення дисципліни «Політологія» для формування політичної культури майбутніх фахівців</i>	80
Зімонова О.В., Шлеїна Л.І., Ісакова О.І., Єременко Л.В. <i>Щодо формування комунікативної культури здобувачів вищої освіти</i>	89
Зінов'єва О.Г. <i>Організація самостійної роботи студентів на базі використання інформаційних технологій</i>	97

Ісакова О.І., Шлєіна Л.І., Єременко Л.В., Зімонова О.В. <i>Філософський аспект розвитку вищої освіти</i>	103
Ковальов О.О., Самойчук К.О., Фучаджи Н.О., Гулевський В.Б. <i>Формування навичок науковця при викладанні дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності»</i>	112
Козлова Л.В., Малюк Т.В. <i>Методичні підходи до проведення навчальної практики в дистанційному режимі</i>	120
Колесніков М.О., Покопцева Л.А., Пащенко Ю.П. <i>Неформальна освіта – крок до кар'єрного зростання</i>	128
Кривонос І.А. <i>Імплементация інтерактивних методів у процес вивчення іноземної мови дистанційно студентами спеціальності «Готельно-ресторанна справа»</i>	140
Ломейко О.П., Самойчук К.О. <i>Динаміка контингенту здобувачів ТДАТУ в 2022-2023 навчальному році</i>	149
Мацулевич О.Є., Антонова Г.В. <i>Автоматизація робочого місця інженера-механіка</i>	160
Мацулевич О.Є., Дереза О.О., Тетервак І.Р. <i>Використання САD-системи UNIGRAPHICS для технологічної підготовки виробництва корпусних деталей</i>	166
Михайленко О.Ю., Чаплінський А.П. <i>Колористичне рішення учбових приміщень з урахуванням норм ергономіки</i>	176
Паляничка Н.О., Верхованцева В.О., Фучаджи Н.О., Червоткіна О.О. <i>Особливості викладання технічних дисциплін при дистанційному навчанні у період воєнного стану</i>	183
Панченко А.І., Волошина А.А., Мельник О.В., Волошин А.А. <i>Шляхи удосконалення дистанційного навчання при викладанні технічних дисциплін у вищій школі</i>	188

Покопцева Л.А., Колесніков М.О. <i>Розвиток особистості фахівця з агрономії під час навчання у вищій школі.....</i>	200
Попова І.О. <i>Формування soft skills у здобувачів вищої освіти енергетичного напрямку в процесі вивчення теоретичних основ електротехніки.....</i>	206
Попова І.О., Квітка С.О., Чаусов С.В. <i>Особливості організації освітнього процесу здобувачів-енергетиків із вивчення обов'язкових дисциплін в умовах воєнного стану.....</i>	216
Сабо А.Г. <i>До дискусії щодо доцільності застосування презентацій у навчальному процесі.....</i>	224
Самойчук К.О. <i>Методика написання наукової статті здобувачами вищої освіти технічних спеціальностей в умовах військового стану.....</i>	231
Сахно Л.А. <i>Кейс-технології у викладанні обліково-аналітичних дисциплін.....</i>	241
Скляр О.Г., Скляр Р.В. <i>Використання в освітньому процесі інтерактивних методів навчання.....</i>	250
Тараненко Г.Г. <i>Педагогічний дизайн як актуальна тенденція підвищення якості освіти.....</i>	259
Червоткіна О.О., Верхованцева В.О., Паляничка Н.О. <i>Основні тенденції розвитку професійної освіти в Україні і за кордоном.....</i>	265
Червоткіна О.О., Ковальов О.О., Фучаджи Н.О., Матвіїшин П.В. <i>Навчання під час війни в Україні.....</i>	273
Шаров С.В. <i>Методичні підходи до викладання технології проектування та адміністрування баз даних.....</i>	281
Шарова Т.М. <i>Навчальний процес релокованого закладу вищої освіти в умовах воєнного стану.....</i>	288
Шарова Т.М., Землянська А.В. <i>Використання Освітнього порталу в дистанційному навчанні: недоліки й переваги.....</i>	297

Шлеїна Л.І. <i>Академічна доброчесність як невід'ємна складова сучасної вищої освіти</i>	304
Шлеїна Л.І., Ісакова О.І., Єременко Л.В., Зімонова О.В. <i>Інформаційні технології та їх застосування у процесі викладання суспільно-гуманітарних дисциплін</i>	312
Kryvonos I. <i>The improvement of listening skills of future Hotel and Restaurant business specialists during the learning of the discipline «English for specific purposes»</i>	318
Lubko D. <i>Improving students' educational practice using interactive technologies on the Arduino platform</i>	326

Самойчук К.О., д.т.н., професор

Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

МЕТОДИКА НАПИСАННЯ НАУКОВОЇ СТАТТІ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

***Анотація.** Важливим компонентом освітніх програм підготовки бакалаврів та магістрів технічних спеціальностей є вміння на навички написання наукових робіт. В статті викладена методика написання наукових статей (тез доповідей), курсових і дипломних робіт для здобувачів вищої освіти технічних спеціальностей в умовах негативного впливу військових дії на території України, які знижують мотивацію та створюють відоме відчуття виснаженості та відсутності сил. Надані способи боротьби з цим явищем, основним з яких є метод поступового входження в роботу. Наданий план, способи та прийому роботи над статтею й практичні рекомендації для швидкого та якісного створення нових науково-методичних робіт студентами.*

***Ключові слова:** написання наукових робіт, методика написання наукової статті, студенти, здобувачі вищої освіти, виснаженість внаслідок військового стану.*

Постановка проблеми. Важливим компонентом освітніх програм підготовки бакалаврів та магістрів технічних спеціальностей є вміння на навички написання наукових робіт. Вони необхідні майбутньому фахівцеві для вміння логічно, послідовно та ретельно викладати й описувати наукове дослідження від початкової ідеї до формулювання висновків та пропозицій для майбутніх досліджень в цій області знань. Вміння до логічного та цілісного написання своїх наукових результатів затребуване у багатьох ланках виробничого процесу – як на рівні керівників підприємств, так і інженерів, відділу продажів, маркетингових відділів та, особливо, відділу наукових розробок та патентних досліджень [1; 2].

Письмове оформлення результатів наукової роботи (у вигляді звіту, статті тощо) є невід'ємною частиною та логічним закінчення роботи над

науковою темою або її розділом. Найбільш розповсюдженими результатами наукової роботи здобувача вищої освіти є написання наукового звіту, статті або доповіді на конференції з оформленням друкованих тез доповіді. Процес літературного оформлення результатів творчої праці передбачає знання та дотримання вимог, які ставляться до наукового рукопису, а також прийомів ефективної роботи та скорочення часу на виконання цього етапу робіт [3].

З часів початку повномасштабного військового вторгнення до нашої країни здобувачі вищої освіти зіткнулись з черговим викликом – постійним емоційним стресом, що призводить до [1; 2]:

- втрати мотивації для навчання та ґрунтовного та якісного написання наукових творів;
- відсутності творчих сил та ідей для написання наукової роботи;
- значних труднощів з концентрацією уваги та зосередженості при роботі над написанням наукових творів.

Це призводить до значного збільшення термінів підготовки наукової роботи й зниження її якості. Іншими негативними чинниками є:

- проблеми або відсутність зв'язку з керівником (викладачем);
- вимушеність роботи у незручних умовах для переміщених осіб (відсутність якісної комп'ютерної техніки, до якої звикли студенти вдома, неналежне обладнання робочого місця, вимушеність працювати та вчитись у приміщеннях з підвищеним рівнем шуму та багатьма відволікаючими факторами, тощо);
- пошук додаткових способів заробітку, внаслідок чого скорочується час на навчання.

Таким чином, під час військового стану написання наукових робіт студентами значно ускладнилось та потребує від викладачів нових підходів для збереження якості наукових творів здобувачів вищої освіти на належному рівні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Наукові статті виконують такі функції: 1) дослідницьку – містять результати наукового дослідження та є джерелом нового знання; 2) презентаційну – представляють дослідника в науковому товаристві, показують його внесок у створення нового знання; 3) оцінкову – оцінюють стан наукових досліджень з тієї чи тієї проблеми; 4) комунікативну – слугують способом спілкування дослідників [3; 4].

Широко відомі методичні прийоми написання наукової роботи: послідовний, цілісний і вибірковий [5]. Перевагами послідовного способу

є зменшення порушень з логічною структурою викладення твору, але збільшення часу на його написання. При цілісному, коли твір пишеться в цілому, а потім редагується та уточнюється – навпаки, скорочується час на написання.

Під час військових дії на території України здобувачі вищої освіти технічних спеціальностей часто не мають змоги працювати в навчально-наукових лабораторіях. Причина цього – або переміщений заклад вищої освіти, або заборона працювати в існуючих лабораторіях внаслідок високих ризиків ракетних обстрілів. В таких умовах частина здобувачів можуть отримати необхідний експериментальний матеріал своїх наукових досліджень під час виробничих (науково-дослідних практик), або дуального навчання [4]. Іншим здобувачам доводиться «знаходити» наукові дані їх керівникам. Це можуть бути необроблені результати власних наукових досліджень, проведених раніше, або дані інших студентів, яким не вдалось завершити своє навчання. В такому разі послідовне написання наукової роботи, як правило, вкрай рідко застосовується на практиці. Найчастіше наукова робота пишеться окремими частинами, які визначаються наявністю матеріалу для певного розділу наукової роботи. Наприклад, за відсутності завершених експериментальних даних, студент може здійснювати пошук публікацій інших авторів за своєю темою, або наповнювати розділ «Методика проведення досліджень». Також на це впливає наявність та якість зв'язку з науковим керівником: можливість безпосередньої комунікації з ним (або через телефонний/інтернет-зв'язок) значно скорочує час на вирішення проблем, які виникають під час написання наукової роботи [6].

Значно допомагає можливість проводити зі студентами заняття в таких програмах, як ZOOM, Google Meet і подібних. Під час редагування наукових робіт (курскових робіт, дипломних робіт, патентів та наукових статей) з виводом на екран самої роботи так, щоб її могли бачити всі присутні на занятті, усувається багато однотипних помилок в роботах інших студентів. Під час такої форми редагування наукових робіт керівником онлайн (в присутності інших студентів) значно скорочується час для керівника науковими роботами (викладачем). Це порівняно нова форма вертикальної наукової комунікації між студентом та керівником, яка виникла та була апробована під час онлайн-занять у часи пандемії COVID-19.

Формулювання цілей статті. Метою даної публікації є методика написання наукових робіт здобувачами вищої освіти технічних

спеціальностей, надання плану, способів та прийомів роботи над статтею й практичні рекомендації для швидкого та якісного створення нових науково-методичних робіт студентами.

Виклад основного матеріалу досліджень. Найбільш розповсюдженими результатами наукових робіт здобувачів вищої освіти технічних спеціальностей є курсова робота, дипломна робота, наукова стаття й тези. Для здобувачів другого та третього рівнів вищої освіти застосовується написання заявки на патент. Водночас актуальність написання рефератів стрімко зменшується [6; 7].

Тези доповіді — опубліковані на початку наукової конференції матеріали попереднього характеру, що містять виклад основних аспектів наукової доповіді. Наукова стаття — це твір, в якому викладаються результати експериментальних досліджень та який складається приблизно за таким планом: спочатку викладається суть питання, що досліджується, потім методика дослідження, експериментальна частина з наведенням результатів дослідження та їх обговоренням [2]. Стаття закінчується висновками та наведенням переліку використаної літератури. Посилання на літературу ставлять у відповідному місці статті у квадратних дужках. Правильність оформлення списку літературних джерел, цитати з яких наведено у тексті наукової роботи, зміст статті, форма викладення матеріалу та обсяг залежать як від специфіки результатів, котрі описуються, так і від тематики журналу або збірника, в який направляється рукопис.

Обов'язково треба уважно слідкувати за дотриманням вимог до певного збірника наукових праць, який визначається редакцією. Часто у вимогах присутнє посилання на шаблон для оформлення роботи, що значно спрощує та скорочує час на її оформлення.

Підходити до написання тексту наукової статті слід після розробки плану її побудови: формулювання мети; розкладання змісту на елементи. Стель викладання повинен бути науковим, чітким, коротким.

У зв'язку з негативними моментами впливу військового стану на творчі здібності здобувачів вищої освіти, найбільш дієвим способом подолати або нівелювати їх є метод поступового входження в роботу. Цей спосіб не новий, але з нинішньою ситуацією набуває особливої актуальності. Інтелектуальна творча праця викладачів та студентів вимагає значної концентрації сил. Проблема полягає в тому, що наш мозок «знає» про це. А в умовах емоційної виснаженості від стану війни, негативного впливу звісток про руйнування та загиблих, невпевненості у

майбутньому, при спробах розпочати написання творчої письмової роботи, ми відчуваємо, що на це «не вистачає сил». І метод поступового входження в роботу дозволяє нам розпочати написання наукової роботи так, начебто це просто рутинна операція, яка не потребує від нас надмірних творчих зусиль. Поступово переходячи від рутинних дій до більш складних інтелектуальних, наш мозок не починає сигналізувати про невпевненість у позитивному результаті наукової роботи різким негативним ставленням та втомою. На практиці використовувати цей спосіб можливо у багатьох формах:

- розпочати читати вимоги до оформлення статті, курсової роботи, тез доповіді й інших наукових праць;

- уважно проаналізувати приклади вже оформлених і опублікованих статей за подібною до вашої тематики за минулі роки;

- створити новий файл з майбутньою науковою роботою, та оформити його титульний аркуш, зміст і т.п. частини курсової та дипломної роботи, або скопіювати в шаблон майбутньої наукової статті вже існуючі дані (текстові блоки, таблиці, графіки) які не потребують створення нового матеріалу та його аналізу.

Під час таких операцій наш мозок входить в роботу та дає змогу «без внутрішнього спротиву» перейти до більш складних операцій, наприклад написати приблизну назву наукової статті (яка може бути ще багато разів скоригована), почати оформлювати список літератури за вимогами стандартів, скопіювати з інших літературних джерел подібну до вашої методику проведення експериментальних досліджень (яку потім потрібно буде скоригувати) і т.п. операції.

На наступному етапі поступового входження в роботу необхідно додавати елементи творчості: частковий аналіз досліджень інших авторів за темою наукової роботи, здійснювати пошук нових літературних джерел та виписування з них даних, які стануть текстом майбутньої наукової роботи й інші.

В процесі роботи при потребі необхідно робити невеличкі перерви, але таким чином, щоб не повністю переключатись на інші справи. Інакше все етапи поступового входження в роботу доведеться здійснювати заново.

Таким чином мета описаного способу – дуже повільно переходити від рутинних механічних операцій з написання наукового твору до творчих елементів, які потребують значного зосередження інтелектуальних сил студента-дослідника.

Проаналізуємо особливості написання окремих частин наукової роботи з точки зору існуючого негативного впливу військових дій на творчі здібності здобувача освіти.

1. Текст рукопису слід поділити на абзаци, тобто на частини, що починаються з червоної строки. Кожний абзац містить самостійну думку в одному або декількох реченнях. Доречним є написання не повного абзацу одразу, а лише одного-двох речень (тез). З метою в подальшому оформити це абзац повністю, логічно і поступово наповнюючи його зміст, додаванням необхідних подробиць та посилань.

2. Текст краще сприймається, якщо з нього виключені тавтології, тобто часті повтори одних і тих же слів та виразів. Але при чорновому написанні статті можливо не зосереджувати увагу на обов'язковому підборі синонімів, щоб уникнути тавтологій. Краще буде це зробити при чистовій проробці цієї частини наукової роботи.

3. Виклад повинен бути від третьої особи, містити критичну оцінку існуючих точок зору з даного питання в літературі, навіть якщо вони не на користь автору. На першому етапі доцільно викласти точку зору автора, цитування якого планується навести, а критику (більш творчий процес) – залишити для написання у останніх етапах поступового входження в роботу.

4. При використанні абзаців чи речень з інших творів, крім обов'язкового посилання на відповідне літературне джерело, необхідно перефразувати цей текст – тобто переписати його іншими фразами. Але на перших етапах поступового входження в роботу можливо просто скопіювати текст першоджерела, виділяючи його так, щоб автору було зрозуміло, що його згодом треба переписати. А більш творчий процес перефразування відкласти.

5. Цитовані в рукописові місця повинні мати точні посилання на джерела. Необхідно дотримуватись єдиних умовних позначень і допущених скорочень слів, які б відповідали стандартам. Відомості про ці стандарти й скорочення містяться у довідкових виданнях, енциклопедіях, словниках. При використанні ж нестандартних скорочень, характерних для даної теми, в звіті доцільно окремою таблицею дати перелік скорочень та помістити їх на початку.

6. Заголовок роботи повинен бути коротким і відповідати змісту роботи. Доцільно розпочати з приблизної назви роботи для того, щоб окреслити межі дослідження. Не слід ставити собі за мету одразу написати

точну і кінцеву назву наукового твору. Слід залишити собі простір для коригування назви в кінці написання статті.

7. Зміст – повинен розкрити перед читачем у короткій формі сутність роботи з допомогою позначення основних розділів, частин та інших підрозділів рукопису. При написанні курсової та дипломної роботи, як правило існує орієнтовний зміст, який міститься в завданні від керівника. Доцільно розпочинати входження в роботу з оформлення цього змісту у файлі рукопису.

8. Вступ – призначений для введення читача в круг проблем, дає постановку основного питання дослідження. У вступі визначається значення проблеми, її актуальність, мета й завдання автора при написанні наукової роботи, стан, проблеми на даний момент. Доцільно розпочати з написання проблеми у вигляді короткої тези, поступово розширюючи та наповнюючи її доказами та посиланнями на інші літературні джерела. Після цього – актуальність, закінчуючи метою та задачами наукової роботи.

9. Огляд літератури – короткий огляд літератури з питання, що розглядається. В ньому дуже важливо вміти відокремити найбільш важливу літературу від менш суттєвої. Доцільно розпочати з копіювання тих частин робіт, які вже є в наявності. Потім перейти до їх перефразування. І на останньому етапі – до аналізу з зазначенням недоліків.

10. Основний зміст роботи. В цій частині роботи наводяться матеріали, методи, експериментальні дані, узагальнення та висновки самого дослідження. Особливу увагу слід звертати на точність використаних у тексті слів та виразів, не допускати можливості неоднозначного їх тлумачення. При поступовому входженні в роботу наповнювати цей, найбільш великий розділ, потрібно поступово: від копіювання отриманих даних, оформлення їх згідно вимог і до аналізу отриманих даних на останньому етапі – як роботі, що потребує найбільшої розумової концентрації. Слід пам'ятати, що при перевищенні рівня закінченості наукової роботи більше 60-70% робота, як правило, потребує все менше зусиль для входження в роботу. Приходить розуміння, що більшість справи – позаду, а завершити написання наукової роботи вже простіше, з'являється мотивація якомога скоріше завершити написання рукопису.

11. Висновки викладені у кінці роботи як підсумковий матеріал у вигляді коротко сформульованих і пронумерованих окремих тез

(положень). Характерною похибкою при написанні висновків є наступне - замість формулювання результатів досліджень пишеться про те, що робилось в даній роботі і, про що уже говорилось в основному змісті. Але написання висновків потребує максимального розумового навантаження та практично повної завершеності основної частини роботи. Тому при поступовому входженні в роботу, при відсутності у автора (студента) необхідного досвіду, можливо зробити здійснити таку похибку. Пізніше здобувач може перетворити у висновках «те, що робилось в даній роботі» (що сформулювати досить легко) на дійсно «висновки». Причому на цьому етапі варто кінцево формулювати висновки разом з науковим керівником.

12. У кінці роботи наводиться перелік літературних джерел за ДСТУ 8302:2015. Розповсюдженими помилками при цьому є посилання на вторинні джерела інформації, такі як підручники. При поступовому входженні в роботу доцільно робити позначки, зрозумілі автору, замість повного оформлення літературного джерела. Наприклад, [Автореф. Іванова], [Стаття дробарка зелений збірник] і т.п. А оформлення джерел за необхідним стандартом здійснювати пізніше.

Висновки. Результатом цієї науково-методичної статті є методика написання наукових робіт здобувачами вищої освіти технічних спеціальностей в умовах негативного впливу військових дії на території України, які знижують мотивацію та створюють відоме відчуття виснаженості та відсутності сил.

Надані способи боротьби з цим явищем, основним з яких є метод поступового входження в роботу. Мета описаного способу – дуже повільно переходити від рутинних механічних операцій з написання наукового твору до творчих елементів, які потребують значного зосередження інтелектуальних сил студента-дослідника.

Описані форми застосування цього способу на практиці під час написання найбільш розповсюджених наукових робіт студентів – курсових і дипломних робіт, наукових статей та тез доповіді. Надані прийоми роботи над основними частинами та розділами наукових рукописів для швидкого та якісного створення нових науково-методичних робіт студентами.

Література

1. Освіта України в умовах воєнного стану. *Інформаційно-аналітичний збірник*. Київ : МОН, 2022. 358 с.
2. Семенов О.М. Культура наукової української мови : навч. посіб. Київ : Академія, 2010. 215 с.
3. Кюрчев В.М., Ломейко О.П., Самойчук К.О. Реалізація змішаної форми навчання студентів у закладах вищої освіти. *Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: зб. наук.-метод. праць ТДАТУ*. Мелітополь, 2021. Вип. 24. С. 12–17.
4. Ломейко О.П., Самойчук К.О. Олексієнко В.О. Розвиток дуальної форми освіти, як дієвого механізму підвищення якості підготовки фахівців. *Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: зб. наук.-метод. праць ТДАТУ*. Мелітополь, 2020. Вип. 24. С. 13–17.
5. Скорочені таблиці УДК українською мовою (понад 2000 рубрик) [Електронний ресурс]. Сайт Консорціуму УДК. URL : <http://www.udcsummary.info/php/index.php> (25.10.2015).
6. Ломейко О.П., Самойчук К.О., Олексієнко В.О. Внутрішня система забезпечення якості вищої освіти в Таврійському державному агротехнологічному університеті. *Тези Міжнародної науково-методичної конференції «Інженерна освіта у сфері харчової і готельної індустрії: виклики сьогодення» до 50-річчя кафедри устаткування харчової і готельної індустрії ім. М.І. Беляєва*. Харків, ХДУХТ. 2019. С 140–142.
7. Верхованцева В.О., Самойчук К.О., Паляничка Н.О. Реалізація освітнього процесу в університеті. *Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: зб. наук.-метод. праць ТДАТУ*. Мелітополь, 2022. Вип. 24. С. 187–192.

Samoichuk K. The methodology of writing a scientific article by higher education acquires of technical specialties under the conditions of the military state

Summary. An important component of educational programs for bachelors and masters in technical specialties is the ability to write scientific papers. The article describes the method of writing scientific articles (theses of reports), course and diploma theses for students of higher education in technical specialties under the conditions of the negative impact of military operations on the territory of Ukraine, which reduce motivation and create a well-known feeling of exhaustion and lack of strength. Methods of combating

this phenomenon are provided, the main of which is the method of gradual entry into work. The plan, methods and reception of work on the article and practical recommendations for the quick and high-quality creation of new scientific and methodical works by students are provided.

Keywords: *writing scientific papers, the method of writing a scientific article, students, students of higher education, exhaustion due to martial law.*

